

Voor betrokken ondernemers.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. leden vaste commissie Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

ZorgthuisNL
De Molen 92
3995 AX Houten

088 - 46 00 300
zorgthuisnl.nl
info@zorgthuisnl.nl

Houten, 12 mei 2021

Ons kenmerk: 210512-1

Betreft: gevolgen financiële tekorten sociaal domein

Geachte leden vaste commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Vanuit de leden van branchevereniging ZorgthuisNL en de leden van de vakbond FNV bereiken ons de laatste maanden verontrustende berichten over de financiële situatie van veel gemeenten en de daaropvolgende bezuinigingsmaatregelen in het sociaal domein. Met deze brief willen wij u zowel wijzen op de financiële tekorten die zijn ontstaan door de coronacrisis en door de invoering van het vaste abonnementstarief Wmo, maar vooral ook op de gevolgen hiervan voor kwetsbare burgers en zorgprofessionals in het sociaal domein.

Huishoudelijke zorg is een onmisbaar onderdeel in het sociaal domein. Niet alleen een schoon huis

en een schone en hygiënische leefomgeving, maar juist bredere ondersteuning in het huishouden,

het (vroeg-)signaleren en de benodigde preventieve inzet (voorkomen van eenzaamheid,

ondervoeding en uitdroging) zijn van belang. Bezuinigingen op deze zorg hebben grote invloed op het welzijn van cliënten nu, maar ook op de zorgverlening op langere termijn.

Wij verzoeken u bij deze om de gevolgen van verdere bezuinigingen in het sociaal Domein te agenderen in uw commissie. Daarbij adviseren wij te overwegen om het vaste abonnementstarief om te zetten in een inkomensafhankelijke eigen bijdrage

Wmo en om het gesprek te voeren met het veld over een landelijk kader voor de invulling van het pakket aan algemene voorzieningen. In deze brief lichten wij deze punten verder toe.

Het abonnementstarief

Al sinds de invoering van het abonnementstarief geven gemeenten aan dat door de vaste lage eigen bijdrage er een sterke toename is in het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp. Dit in combinatie met het feit dat er door dit vaste tarief bij de gemeenten minder inkomsten binnen komen uit de eigen bijdragen maakt dat de Wmo-lasten van gemeenten stijgen. De coronacrisis heeft dit verergerd door ten eerste de extra uitgaven die moesten worden gedaan om de continuïteit van zorg te waarborgen en door ten tweede de meerkosten die gemaakt zijn om veilig zorg en ondersteuning te kunnen leveren. Wij hebben afgelopen najaar kunnen volgen hoe gemeenten in overleg zijn met het ministerie van VWS over de compensatie voor de toegenomen kostenontwikkeling binnen het sociaal domein. Hoewel de minister van mening is dat de kostenstijging van gemeenten voldoende gecompenseerd wordt, moeten wij samen met de gemeenten vaststellen dat dit niet het geval is.

Gevolgen voor de voorzieningen in de Wmo

Onze leden, medewerkers en vooral klanten lijden onder de beleidskeuzes die gemeenten nu maken in een poging tot het beperken van de financiële tekorten. Zo horen we dat er gemeenten zijn die de cao Schoonmaak willen toepassen in plaats van de cao VVT. Dit, terwijl toen de AMvB reële prijs Wmo 2015 in werking is getreden, het Rijk ook heeft aangegeven dat hierbij alleen de cao VVT van toepassing kan zijn. Dit is met name van belang omdat Hulp bij huishouden in de Wmo een voorziening is die door zorgprofessionals in de VVT-sector uitgevoerd dient te worden.

Enkele andere voorbeelden van beleidskeuzes. Er zijn gemeenten die de voorziening Hulp bij huishouden steeds verder versoberen waardoor cliënten bijvoorbeeld geen was- en strijkservice meer ontvangen. Cliënten zijn dan aangewezen op service van commerciële wasserijen en moeten hiervoor apart betalen.

Andere gemeenten kiezen ervoor om de instroom van cliënten tot de Wmo te beperken door cliënten op een wachtlijst te laten plaatsen, zelfs als aanbieders wel voldoende capaciteit hebben om de ondersteuning direct te leveren. Dit met als doel om de toegang tot die hulp te ontmoedigen, waarvan wij ons afvragen of dit wel is

toegestaan. Deze maatregel heeft er in bijvoorbeeld Amsterdam toe geleid dat kwetsbare burgers minimaal een jaar moeten wachten op huishoudelijke ondersteuning. De situatie van deze burger kan in een jaar sterk verslechteren, helemaal omdat er geen professional thuis komt die achteruitgang kan signaleren. Zo heeft deze burger eerder zwaardere zorg nodig terwijl dit had kunnen worden voorkomen door eerder ondersteuning te bieden. Deze oplopende wachtlijsten en wachttijden kunnen verder verergeren doordat gemeenten ervoor kiezen ook budgetplafonds in te voeren. Hierdoor moeten cliënten met een hulpvraag soms de deur worden gewezen als het budget uitgeput is en loopt de wachtlijst voor het volgende jaar alleen maar verder op.

Of gemeenten hanteren de kaasschaaf door het aantal uren huishoudelijke hulp te verminderen of schaffen kortingen voor lage-inkomensgroepen af. Gevolg hiervan is dat niet de juiste hulp kan worden geboden of burgers met een laag inkomen geen hulp bij huishouden en begeleiding meer ontvangen omdat ze de eigen bijdrage niet kunnen betalen. De zorgvraag zal vervolgens door wijkverpleging of verpleegzorg opgepakt worden en daaraan zijn vaak meer kosten verbonden.

Al deze maatregelen treffen dus juist de kwetsbare burgers, verminderen de kwaliteit van geleverde zorg en zetten bovendien het zorgstelsel onnodig onder druk.

Samen werken aan de toekomst

Zorgthuisnl en FNV vinden het schrijnend dat de tekorten die gemeenten hebben op deze manier worden afgewenteld op burgers en aanbieders van zorg en ondersteuning. Hoewel wij er begrip voor kunnen opbrengen dat gemeenten vanwege hun financiële positie andere mogelijkheden aan het verkennen zijn, menen wij dat voorgenoemde bezuinigingsmaatregelen onverstandig zijn en hooguit op korte termijn iets betekenen maar op lange termijn averechts werken.

Wij verzoeken u derhalve als commissie om de bovenbeschreven zorgwekkende situatie van de Wmo-zorg in het sociale domein te agenderen. En we hopen dat u met de minister wilt overwegen om een ander (inkomensafhankelijk) abonnementstarief voor de Wmo-zorg in te voeren, zodat deze voorziening financieel draagbaar wordt voor gemeenten en burgers. En we zouden graag het gesprek starten hoe voorkomen wordt dat de Huishoudelijk zorg verder uitgekleeft wordt met een landelijk kader voor de invulling van het pakket algemene voorzieningen.

Voor betrokken ondernemers.

Onze leden hebben door hun jarenlange ervaring in vaak meerdere gemeenten in Nederland, voldoende ervaring om samen met u passende en innovatieve oplossingen te vinden. Dit zodat wij gezamenlijk, als zorgaanbieders, zorgprofessionals en overheid kunnen werken aan de toekomst van het sociaal domein.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bert de Haas'.

Bert de Haas
Bestuurder FNV Zorg & Welzijn

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hans Buijing'.

Hans Buijing
Bestuurder Zorgthuisnl

Voor betrokken ondernemers.

In afschrift aan de minister van VWS, dhr. Hugo de Jonge